

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

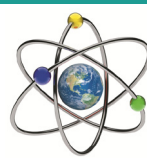
№10(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 98 sahifa,
2-oktyabr, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oğlu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Raqamli oliy ta'lim boshqaruvida kommunikativ kreativlikni rivojlantirishning tashkiliy pedagogik mexanizmi	10
Mamatova Xilola Muxiddinovna	
Ta'lim jarayonida sun'iy intellektdan foydalanishning ijobiy va salbiy jihatlari: tizimli tahlil va strategik yondashuvlar	14
Zamira Nishanova	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqot va ijodiy faoliyat orqali o'zini namoyon etish ko'nikmalarini shakllantirish	17
Abdug'afforova Navbahoroy Botirjon qizi	
Raqamli sivilizatsiya davrida oliy ta'limda axborot-analitik kompetensiyani shakllantirishning nazariy-pedagogik asoslari	22
Oybek Davlatov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishda o'yin texnologiyalarining ahamiyati	27
Bekmuhammedova Muhliisa Abdusattarovna	
Jaloliddin Rumiy asarlarida komil inson va shaxsiy kamolot masalalari	33
Qodirova Madina Odiljon qizi	
Interfaol ta'lim texnologiyalari asosida o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	37
Ergasheva Shaxnoza Baxtiyor qizi	
Rhythmic Gymnastics: a Harmony of Art and Sport	42
Hurshida Murzoyeva	
Sport to'garaklari mashg'ulotlarining talaba-yoshlar jismoniy rivojlanishiga ta'siri	46
Jabborova Sevara Asroqul qizi	
Inklyuziv ta'lim sub'yektlari hamkorligini boshqarishning innovatsion pedagogik mexanizmlari	51
Kuranboyeva Ozoda Xakimovna	
Maktabdan tashqari ta'lim muhitining o'quvchilar ijtimoiy-emotsional rivojlanishiga ta'sir etuvchi pedagogik omillari	57
Mexriniso Nosirova	
Yangi O'zbekistonda maktabgacha va maktab ta'limi tizimi uchun zamonaviy pedagog kadrlar tayyorlashning rivojlanish istiqbollari	61
Sodiqova Yulduzxon Maxamat qizi	
Integrating Culture in Language Teaching and Developing Intercultural Tolerance: Pedagogical Approaches and Classroom Implications	65
Tairova Ruzakhon Umidbek qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida darsga ijobiy munosabatlarni shakllantirish va rivojlantirish texnologiyalari	71
Tursunbayeva Yulduz	
Sun'iy intellekt asosidagi adaptiv ta'lim muhitining pedagogik-psixologik nazariy asoslari	75
Xakimov Utkirbek Ilhomjon o'g'li	
O'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi san'atining rivojlanish tarixi va uning pedagogik ta'limdagi o'rni ...	79
Miskinova Sabina Ziyadxon qizi	
Преодоление узбекско-русской лингвокультурной интерференции при текstopорождении студентов-филологов: методический аспект	85
Тахирова Маъсуда Абдужаббор кизи	
Инновационные методы преподавания русского языка в вузах Узбекистана: развитие коммуникативной и речевой компетенции учащихся	91
Шокаримова Камола Абдуллаевна	

O'ZBEK XALQ CHOLG'ULARI ORKESTRI IJROCHILIGI SAN'ATINING RIVOJLANISH TARIXI VA UNING PEDAGOGIK TA'LIMDAGI O'RNI

Miskinova Sabina Ziyadxon qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

San'atshunoslik fakulteti Musiqa ta'limi kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada o'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi san'atining tarixiy rivojlanishi va uning pedagogik ta'limdagi o'rni nazariy jihatdan yoritiladi. Tadqiqotning maqsadi an'anaviy cholg'u ijrochiligi bilan orkestr amaliyoti o'rtasidagi bog'liqlikni ochib berish hamda jamoaviy ijrochilikning bo'lajak musiqa o'qituvchilarini tayyorlashdagi pedagogik imkoniyatlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqotda tarixiy tahlil, ilmiy va o'quv adabiyotlarini qiyosiy o'rganish, umumlashtirish hamda pedagogik talqin usullaridan foydalaniladi. Xalq cholg'ularining takomillashtirilishi, orkestr tarkibining shakllanishi, repertuarning kengayishi va professional ijrochilik ta'limining rivojlanishi o'zaro bog'liq jarayonlar sifatida ko'rib chiqiladi. Orkestr mashg'ulotlarining musiqiy eshitish, ritmik aniqlik, ansambl uyg'unligi, nota o'qish va badiiy talqin ko'nikmalarini rivojlantirishdagi imkoniyatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, dirijyor bilan ishlash, jamoaviy mas'uliyat va o'zaro tinglash madaniyatining pedagogik ahamiyati ochib beriladi. Milliy ijrochilik an'alarini saqlash bilan zamonaviy orkestr talablarini uyg'unlashtirish musiqa pedagogikasining muhim vazifasi sifatida asoslanadi. Maqolaning amaliy ahamiyati xalq cholg'ulari orkestri tajribasini pedagogik oliy ta'limdagi nazariy va amaliy mashg'ulotlar bilan bog'lashga doir metodik yo'nalishlarni belgilashdan iborat.

Kalit so'zlar: O'zbek xalq cholg'ulari, orkestr ijrochiligi, ijrochilik tarixi, an'anaviy cholg'u ijrochiligi, pedagogik ta'lim, musiqa o'qituvchisi, jamoaviy ijrochilik, ansambl uyg'unligi, orkestr repertuari, dirijyorlik, musiqiy eshitish, milliy ijrochilik an'analari.

Abstract: This article provides a theoretical examination of the historical development of Uzbek folk instrument orchestral performance and its role in teacher education. The study aims to explore the relationship between traditional instrumental performance and orchestral practice and to identify the pedagogical potential of collective performance in preparing future music teachers. The study employs historical analysis, comparative examination of scholarly and instructional literature, synthesis, and pedagogical interpretation. The refinement of folk instruments, the formation of orchestral instrumentation, the expansion of repertoire, and the development of professional performance education are examined as interconnected processes. The article analyzes the potential of orchestral rehearsals to develop musical hearing, rhythmic precision, ensemble cohesion, music reading, and artistic interpretation skills. It also explores the pedagogical significance of working with a conductor, collective responsibility, and a culture of mutual listening. Preserving national performance traditions while integrating contemporary orchestral requirements is presented as an important task of music pedagogy. The practical significance of the article lies in identifying methodological approaches to integrating folk instrument orchestra experience into theoretical and practical courses in higher teacher education.

Key words: Uzbek folk instruments, orchestral performance, performance history, traditional instrumental performance, teacher education, music teacher, collective performance, ensemble cohesion, orchestral repertoire, conducting, musical hearing, national performance traditions.

Аннотация: В статье теоретически рассматриваются историческое развитие искусства исполнительства оркестра узбекских народных инструментов и его роль в педагогическом образовании. Цель исследования заключается в раскрытии взаимосвязи между традиционным инструментальным исполнительством и оркестровой практикой, а также в определении педагогических возможностей коллективного исполнительства в подготовке будущих учителей музыки. В исследовании используются методы исторического анализа, сравнительного изучения научной и учебной литературы, обобщения и педагогической интерпретации. Совершенствование народных инструментов, формирование состава оркестра, расширение репертуара и развитие профессионального исполнительского образования рассматриваются как взаимосвязанные процессы. Анализируются возможности оркестровых занятий в развитии музыкального слуха, ритмической точности, ансамблевой согласованности, навыков чтения нот и художественной интерпретации. Также раскрывается педагогическое значение работы с дирижёром, коллективной ответственности и культуры взаимного слушания. Сочетание сохранения национальных исполнительских традиций с современными оркестровыми требованиями обосновывается как важная задача музыкальной педагогики. Практическая значимость статьи заключается в определении методических направлений интеграции опыта оркестра народных инструментов в теоретические и практические занятия педагогического высшего образования.

Ключевые слова: Узбекские народные инструменты, оркестровое исполнительство, история исполнительства, традиционное инструментальное исполнительство, педагогическое образование, учитель музыки, коллективное исполнительство, ансамблевая согласованность, оркестровый репертуар, дирижирование, музыкальный слух, национальные исполнительские традиции.

KIRISH

O'zbek xalq cholg'ulari ijrochiligi milliy musiqa madaniyatining muhim tarkibiy qismi bo'lib, unda xalqning badiiy tafakkuri, estetik qarashlari va ijodiy tajribasi mujassamlashgan. Cholg'ularning tovush xususiyatlari, ijro usullari hamda kuylarning ifoda imkoniyatlari avlodlar o'rtasidagi madaniy aloqalarni ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu merosni o'rganish musiqa asarlarini ijro etish bilangina cheklanmaydi, balki ularning tarixiy shakllanishi va ta'limiy ahamiyatini anglashni ham talab qiladi.^[1]

Xalq cholg'ulari orkestri an'anaviy ijrochilik tajribasini jamoaviy musiqiy faoliyat bilan bog'laydigan ijodiy muhitdir. Unda turli cholg'ularning temбри, diapazoni va ijro imkoniyatlari umumiy badiiy maqsadga yo'naltiriladi. Orkestr ijrochiligini tarixiy jihatdan o'rganishda cholg'ularning takomillashtirilishi, tarkibning shakllanishi, repertuar tanlovi va ijrochilar tayyorlash jarayonlarini o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqish zarur. Bu yondashuv rivojlantirishni faqat alohida sanalar yoki ijodkorlar faoliyati orqali tushuntirishning chegaralarini kengaytiradi.

An'anaviy ijrochilikdan orkestr amaliyotiga o'tish masalasi musiqiy merosning yangi sharoitdagi talqini bilan bog'liq. Yakka ijro va kichik ansambldan namoyon bo'ladigan bezaklar, ritmik erkinlik hamda individual ifoda orkestrda umumiy uyg'unlik bilan muvofiqlashtiriladi. Shuning uchun orkestr san'atining rivojlanish tarixini tadqiq etishda milliy ijro xususiyatlarining saqlanishi va jamoaviy ijro talablarining shakllanishi birgalikda tahlil qilinishi lozim.^[2]

Pedagogik oliy ta'limda xalq cholg'ulari orkestri bo'lajak musiqa o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligi uchun muhim imkoniyatlar yaratadi. Orkestr mashg'ulotlari talabadan o'z partiyasini bajarish bilan birga boshqa ijrochilarni tinglash, umumiy sur'atni saqlash va dirijyor ko'rsatmalarini anglashni talab etadi. Bunday faoliyat musiqiy eshitish, ritmik aniqlik va badiiy talqin ko'nikmalarini yaxlit rivojlantirishga yo'naltirilishi mumkin.

Jamoaviy ijrochilikning pedagogik ahamiyati kasbiy ko'nikmalar bilan cheklanmaydi. Mashg'ulotlarda o'zaro hurmat, mas'uliyat, intizom va hamkorlik madaniyati ham muhim o'rin tutadi. Talaba umumiy natijaning har bir ishtirokchi faoliyatiga bog'liqligini amaliy ravishda anglaydi. Keyinchalik ushbu tajriba maktabdagi ansambl va boshqa musiqiy jamoalarni tashkil etish, repertuarni o'quvchilar imkoniyatlariga moslashtirish hamda ijodiy faoliyatni boshqarishda qo'llanishi mumkin.^[3]

Mazkur mavzuning dolzarbligi tarixiy bilim bilan amaliy ijrochilik tayyorgarligi o'rtasidagi uzviylikni ta'minlash zaruratida namoyon bo'ladi. Orkestr tarixini faqat ma'lumot sifatida o'zlashtirish uning pedagogik imkoniyatlarini to'liq ochmaydi. Tarixiy jarayonlarni repertuar, cholg'ulashtirish va mashg'ulot metodikasi bilan bog'lash talabaning ongli ijrochilik munosabatini shakllantirishga xizmat qiladi.

Maqolaning maqsadi o'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi san'atining rivojlanish tarixini nazariy tahlil qilish va uning pedagogik ta'limdagi o'rnini aniqlashdan iborat. Bunda tarixiy jarayonlarning musiqiy mazmuni, jamoaviy ijrochilik xususiyatlari va bo'lajak o'qituvchining kasbiy tayyorgarligi o'rtasidagi aloqalar asosiy tahlil yo'nalishlari sifatida belgilanadi. Ushbu aloqalar maqolaning keyingi qismlarida izchil ko'rib chiqiladi.^[4]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi tarixini o'rganishda Tashmatovning "Ijrochilik san'ati tarixi" asari mavzuga bevosita aloqador manba hisoblanadi. Karomatovning o'zbek cholg'u musiqasi merosiga bag'ishlangan tadqiqoti an'anaviy ijrochilikning musiqiy mazmunini tushunishga xizmat qiladi. Jabborov, Begmatov

va Azamova hamda Madrimovning tarixiy yo'nalishdagi asarlari orkestr san'atini umumiy musiqa madaniyati taraqqiyoti bilan bog'liq holda ko'rib chiqish imkonini beradi. [5-6]

Fitratning "O'zbek klassik musiqasi va uning tarixi", Rajabovning "Maqomlar", Matyoqubovning "Maqomot" hamda Ibrohimovning "Maqom asoslari" asarlari milliy musiqiy tafakkur va an'anaviy ijro xususiyatlarini anglash uchun muhimdir. Ushbu manbalar orkestr tarixining barcha masalalarini bevosita yoritmasa-da, milliy repertuarining badiiy asoslarini tushuntirishga yordam beradi. Ularni orkestr amaliyotiga tatbiq etishda an'anaviy talqin bilan cholg'ulashtirish o'rtasidagi munosabat hisobga olinishi zarur. [7-8]

Xodjavevaning nay va qo'shnay ijrochiliga oid qo'llanmasi muayyan cholg'ularning amaliy imkoniyatlarini o'rganishga yo'naltirilgan. Petrosyantsning cholg'ushunoslik asari va Vyzgoning tarixiy ocherklari cholg'ular tuzilishi hamda rivojlanishini tahlil qilish uchun ahamiyatlidir. Akbarovning "Musiqa lug'ati" esa atamalarni aniqlashtirishga xizmat qiladi. Mazkur manbalar texnik tavsiflarni tarixiy va badiiy mazmun bilan bog'lash imkonini yaratadi. [9-10]

Qodirovning "Musiqa psixologiyasi" asari ijrochilikni idrok, eshitish va musiqiy xotira bilan bog'liq holda ko'rib chiqishga yordam beradi. Soipova, Sharipova va Xodjaveva, Sharipova va Najmekdinov, shuningdek, Sharipova, Asamova va Xodjavevaning metodik asarlari hamda Ortiqovning qo'llanmasi musiqa mashg'ulotlarini tashkil etish masalalarini yoritadi. Ular orkestr tajribasini bo'lajak o'qituvchining pedagogik tayyorgarligi bilan bog'lashda foydalanilishi mumkin. [11-12]

Xodjavevning umumiy pedagogikaga oid darsligi hamda Xodjavev, Choriyev va Saliyevaning metodologik asari tadqiqotning pedagogik tushunchalari va tahlil mezonlarini asoslashga xizmat qiladi. Adabiyotlarning umumiy ahamiyati tarix, ijrochilik va ta'limni o'zaro bog'lash imkoniyatidir. Biroq ularning mavjudligi orkestr mashg'ulotlarining samaradorligini avtomatik tasdiqlamaydi. Buning uchun muayyan repertuar, mashg'ulot jarayoni va talabalar faoliyatini empirik o'rganish talab etiladi. Ushbu vazifa keyingi tadqiqotlarda alohida tekshirilishi zarur. [13-14]

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot nazariy yo'nalishda tashkil etilib, o'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi tarixini pedagogik ta'lim vazifalari bilan bog'liq holda o'rganishga qaratildi. Metodologik asos sifatida tarixiylik, tizimlilik va madaniy merosga hurmat tamoyillari belgilandi. Tarixiylik tamoyili ijrochilik hodisalarini davr sharoitida tushuntirishni, tizimlilik esa cholg'ular, repertuar, ijrochilar tayyorgarligi va ta'lim jarayoni o'rtasidagi aloqalarni aniqlashni nazarda tutadi. Madaniy yondashuv milliy ijro xususiyatlarini pedagogik talqinda hisobga olishga yo'naltirildi.

Tarixiy tahlil usuli orkestr ijrochiligining shakllanishi va rivojlanishini yorituvchi manbalarni o'rganish uchun tanlandi. Bunda an'anaviy cholg'u amaliyoti, cholg'ularni takomillashtirish, orkestr tarkibi va professional ijrochilik ta'limi bilan bog'liq ma'lumotlarni ajratish mezonlari belgilandi. Davrlashtirishda faqat sanalar ketma-ketligiga emas, ijro amaliyotidagi mazmuniy o'zgarishlarga e'tibor qaratilishi nazarda tutildi. Tarixiy voqea, muallif bahosi va keyingi pedagogik talqin o'rtasidagi farq tahlilning muhim sharti sifatida qabul qilindi. [15]

Ilmiy va o'quv adabiyotlarini qiyosiy o'rganish usuli turli manbalardagi tushunchalar hamda yondashuvlarni solishtirishga xizmat qildi. Manbalarni tanlashda mavzuga aloqadorlik, mualliflik va nashr ma'lumotlarining aniqligi, tarixiy dalillarning asoslanganligi hamda pedagogik mazmunning mavjudligi mezonlari qo'yildi. Bir hodisaga oid turlicha qarashlarni taqqoslashda ularning yaratilgan davri va maqsadini hisobga olish belgilandi. O'zaro tasdiqlanmagan ma'lumotlarni qat'iy tarixiy fakt sifatida berishdan saqlanish metodik talab sifatida olindi.

Tahlil va umumlashtirish usullari orkestr ijrochiligining pedagogik imkoniyatlarini guruhlash uchun qo'llanildi. Musiqiy eshitish, ritmik aniqlik, nota o'qish, ansambl uyg'unligi va badiiy talqin kasbiy tayyorgarlik yo'nalishlari sifatida belgilandi. O'zaro tinglash, jamoaviy mas'uliyat va dirijyor ko'rsatmalariga muvofiq harakat qilish hamkorlik ko'nikmalari bilan bog'landi. Ushbu guruhlash ko'nikmalarni bir-biridan uzilgan holda emas, umumiy ijrochilik vazifasi doirasida tushuntirishga xizmat qiladi. Shuningdek, u mashg'ulot maqsadlarini aniqlashtirish imkonini beradi. [16]

Pedagogik talqin usuli tarixiy va ijrochilik mazmunini bo'lajak musiqa o'qituvchisining kasbiy faoliyati bilan bog'lash uchun tanlandi. Bunda repertuarni ta'lim maqsadiga moslashtirish, murakkab partiyalarni bosqichma-bosqich o'zlashtirish va jamoaviy mashg'ulotni tashkil etish masalalari ko'rib chiqildi. Metodik tavsiyalarni shakllantirishda talabalar tayyorgarligining farqlanishi, cholg'ular mavjudligi va mashg'ulot vaqti hisobga olindi. Tavsiyalar universal talab sifatida emas, muayyan ta'lim sharoitiga moslashtiriladigan yondashuvlar sifatida belgilandi.

Tadqiqot doirasida tajriba-sinov, so'rovnoma yoki ijrochilik ko'rsatkichlarini statistik o'lchash amalga oshirilmadi. Shu sababli orkestr mashg'ulotlarining samaradorligiga oid fikrlar empirik natija sifatida taqdim etilmaydi. Taklif etiladigan pedagogik yo'nalishlar nazariy tahlil va metodik umumlashtirish maqomiga ega.

Ularni tekshirish uchun keyingi izlanishlarda kuzatuv, ijro topshiriqlari va talabalar refleksiya-sidan foydalanish mumkin. Bu chegaralash tarixiy ma'lumotlar bilan pedagogik taxminlarning daliliy maqomini aniq ajratishga yordam beradi va keyingi tadqiqotlarning vazifalarini belgilaydi. ^[17]

TAHLIL VA NATIJALAR

Nazariy umumlashtirish asosida o'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligining rivojlanishini tushuntiruvchi o'zaro bog'liq yo'nalishlar ajratildi. Ular an'anaviy cholg'u tajribasi, cholg'ularning texnik imkoniyatlari, orkestr tarkibi, repertuar va ijrochilik ta'limidan iborat. Ushbu yo'nalishlar tarixiy jarayonni tahlil qilish uchun taklif etilgan tuzilma hisoblanadi. Ularning o'zaro aloqasi orkestr san'atini faqat konsert faoliyati doirasida emas, madaniy va pedagogik hodisa sifatida o'rganishga imkon beradi. ^[18]

An'anaviy ijrochilik bilan orkestr amaliyoti o'rtasidagi munosabatni baholashda kuy tuzilishi, bezaklar, ritmik xususiyatlar va tembr mezonlari belgilandi. Mazkur mezonlar milliy musiqiy ifodaning jamoaviy ijro sharoitida qanday talqin qilinishini o'rganishga yo'naltirilgan. Bunda moslashtirish jarayonini faqat texnik o'zgarish sifatida tushuntirish yetarli emasligi asoslandi. Ijrochilik uslubining badiiy mazmuni va asarning xarakterini saqlash masalasi ham alohida tahlil vazifasi sifatida ajratildi.

Cholg'ularning takomillashtirilishi va orkestr tarkibini o'rganish uchun diapazon, sozlanish, tovush kuchi hamda tembr muvozanati tahlil mezonlari sifatida taklif qilindi. Ushbu xususiyatlarni repertuar talablari bilan bog'lash cholg'ulashtirish qarorlarini tushuntirishga yordam beradi. Pedagogik talqinda esa talaba o'z cholg'usining imkoniyatlarini boshqa partiyalar bilan munosabatda anglashga e'tibor qaratildi. Bu yo'nalish orkestrdagi vazifani tushunish va umumiy tovush muvozanatini ongli boshqarish uchun muhimdir. ^[19]

Repertuarni pedagogik maqsadga muvofiq tanlash mezonlari ishlab chiqildi. Asarning badiiy qiymati bilan birga texnik murakkabligi, ritmik tuzilishi, partiyalar o'rtasidagi bog'liqligi va talabalar tayyorgarligiga mosligi hisobga olinishi taklif etildi. Bir mashg'ulotda barcha ijrochilik vazifalarini teng darajada hal qilish o'rniga, aniq ko'nikmaga yo'naltirilgan maqsad belgilash tavsiya qilindi. Repertuarni bosqichma-bosqich murakkablashtirish ushbu maqsadlar bilan bog'landi va mashg'ulotlarni rejalashtirishning metodik sharti sifatida belgilandi.

Orkestr mashg'ulotlarining pedagogik imkoniyatlari musiqiy eshitish, ritmik aniqlik, nota o'qish, ansambl uyg'unligi va badiiy talqin yo'nalishlarida tizimlashtirildi. Har bir yo'nalish uchun kuzatish mumkin bo'lgan faoliyat belgilandi. Jumladan, boshqa partiyani eshitish, umumiy sur'atni saqlash, kirish vaqtini aniqlash va dinamik ko'rsatmalarga rioya qilish baholashga asos bo'lishi mumkin. Ushbu mezonlar ko'nikmalar rivojlanganligini tekshirish uchun taklif etildi, ularning amaliy ishonchiligi esa hali tekshirilmagan.

Bo'lajak musiqa o'qituvchisini tayyorlashda ijrochilik tajribasini pedagogik vazifaga aylantirish yo'nalishi ajratildi. Talabaga partiyani bajarish bilan birga mashg'ulot maqsadini tushuntirish, qiyinchilikni aniqlash va mos mashq tanlash vazifalarini berish taklif qilindi. Dirijyor ko'rsatmalarini kuzatish esa jamoani boshqarish usullarini muhokama qilish bilan bog'landi. Bunday topshiriqlar ijrochi va pedagog faoliyati o'rtasidagi aloqani anglashga xizmat qilishi mumkin. ^[20]

Olingan natijalar tarixiy voqealarning yangi davrlashtirilishini yoki mashg'ulotlar samaradorligining empirik tasdig'ini anglatmaydi. Ular mavzuni o'rganish mezonlari va pedagogik foydalanish yo'nalishlarini ifodalaydi. Keyingi tadqiqotlarda ushbu mezonlarni tarixiy manbalar, muayyan repertuar va amaliy kuzatuvlar asosida tekshirish talab etiladi.

Taklif etilgan tahlil yo'nalishlari o'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligini tarixiy va pedagogik jihatdan bog'liq holda o'rganishga imkon beradi. Biroq tarixiy rivojlanishni cholg'ularning texnik takomillashuvi bilan cheklash yetarli emas. Repertuar, ijrochilik uslubi, ta'lim an'analari va jamoaviy faoliyat sharoitlari ham hisobga olinishi zarur. Shuning uchun orkestr san'atining pedagogik mazmuni uning shakllanishiga ta'sir etgan madaniy jarayonlarni tushunish bilan birgalikda ochib berilishi lozim.

An'anaviy ijrochilik xususiyatlarini orkestr talablariga moslashtirish masalasi alohida e'tiborni talab qiladi. Umumiy sur'at va partiyalar uyg'unligi jamoaviy ijro uchun zarur bo'lsa, milliy bezaklar hamda ifoda nozikliklari asarning badiiy xarakterini belgilaydi. Ushbu jihatlarni muvofiqlashtirishda nota matniga rioya qilish bilan ijrochilik an'anasini anglash birgalikda olib borilishi kerak. Pedagog mashg'ulot davomida texnik aniqlikning musiqiy mazmunga xizmat qilishini tushuntirishi, talabalarni ongli talqinga yo'naltirishi maqsadga muvofiqdir.

Repertuar tanlashda talabalar imkoniyatlariga moslik muhim mezon bo'lsa-da, faqat yengil asarlar bilan cheklanish kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini toraytirishi mumkin. Aksincha, tayyorgarlikka mos kelmaydigan murakkab partiyalar jamoaviy uyg'unlikka erishishni qiyinlashtiradi. Shu bois murakkablikni bosqichma-bosqich oshirish aniq mashg'ulot maqsadlari bilan bog'lanishi lozim. Partiyalarni soddalashtirish zarur bo'lgan holatlarda esa asarning asosiy kuy yo'nalishi, ritmik tayanchi va tembr munosabatlarini saqlashga e'tibor qaratilishi kerak.

Orkestrdagi faol ishtirok talabani pedagogik tayyorgarligini avtomatik ravishda ta'minlamaydi. Ijrochi sifatida topshiriqni bajarish va boshqalarga uni o'rgatish turli ko'nikmalarni talab qiladi. Shuning uchun amaliy mashg'ulotlarda talabaga qiyinchilik sababini tushuntirish, mashq tanlash va natijani baholash imkoniyatini

berish zarur. Bunday vazifalar ijrochilik tajribasini metodik fikrlash bilan bog'laydi. Ularning samaradorligini aniqlash uchun talabani tushuntirishlari va pedagogik qarorlari alohida kuzatilishi mumkin.

Jamoaviy ijrochilikni baholashda individual mahorat bilan umumiy natija o'rtasidagi munosabat hisobga olinishi lozim. Kuchli ijrochi boshqa partiyalarni tinglamasa, ansambl uyg'unligi buzilishi mumkin. Shu sababli baholash mezonlariga tovush muvozanati, o'zaro tinglash va dirijyor ko'rsatmalariga munosabatni kiritish taklif etiladi. Biroq bunday mezonlar o'qituvchining subyektiv taassurotiga to'liq bog'lanib qolmasligi uchun kuzatish belgilarini oldindan aniqlashtirish, talabaga tushunarli qayta aloqa berish zarur.

Mazkur yondashuvlarni pedagogik oliy ta'limga tatbiq etishda cholg'ular mavjudligi, talabalar tayyorgarligi va mashg'ulot vaqti cheklovlari hisobga olinadi. To'liq orkestr tarkibi mavjud bo'lmagan sharoitda kichik guruhlar bilan ishlash ayrim ko'nikmalarni mashq qilishga imkon berishi mumkin. Biroq uning imkoniyatlari to'liq orkestr tajribasiga tenglashtirilmaydi. Tadqiqotning nazariy xarakteri sababli takliflarning amaliy samaradorligi hali tasdiqlanmagan. Keyingi izlanishlarda tarixiy dalillarni aniqlashtirish va pedagogik tavsiyalarni kuzatuvlar asosida tekshirish muhim vazifa bo'lib qoladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi san'atining rivojlanish tarixini o'rganish milliy musiqiy meros, jamoaviy ijro amaliyoti va professional ta'lim o'rtasidagi aloqalarni anglashga xizmat qiladi. Mazkur maqolada ushbu jarayonni an'anaviy ijrochilik, cholg'ularning texnik imkoniyatlari, orkestr tarkibi, repertuar va ijrochilar tayyorgarligi bilan bog'liq holda tahlil qilish yondashuvi taklif etildi. Bu yo'nalishlar tarixiy rivojlanishning mazmunini tushuntirish uchun o'zaro aloqador mezonlar sifatida qaraldi.

Orkestr ijrochiligining pedagogik ahamiyati talabani cholg'uda mustaqil ijro etish mahorati bilan cheklanmaydi. Jamoaviy mashg'ulotlar boshqa partiyalarni tinglash, umumiy sur'atni saqlash, tovush muvozanatini his qilish va dirijyor ko'rsatmalarini anglashni talab etadi. Ushbu faoliyatni maqsadli tashkil etish musiqiy eshitish, ritmik aniqlik, nota o'qish va badiiy talqin ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirilishi mumkin. Bunda individual tayyorgarlik bilan jamoaviy natija o'rtasidagi bog'liqlik asosiy pedagogik shart hisoblanadi.

Milliy ijrochilik an'analarni saqlash orkestr amaliyotining muhim vazifasi sifatida belgilandi. Kuylarning ifoda xususiyatlari, bezaklari va ritmik nozikliklarini umumiy ijro talablari bilan uyg'unlashtirish ongli badiiy yondashuvni talab qiladi. Shu sababli pedagogik mashg'ulotlarda texnik aniqlik bilan asarning musiqiy mazmuni birgalikda tushuntirilishi lozim. Tarixiy ma'lumotlarni muayyan kuy va ijro topshiriqlari bilan bog'lash talabani milliy merosga asoslangan talqinini shakllantirishga xizmat qilishi mumkin.

Bo'lajak musiqa o'qituvchisini tayyorlashda orkestr tajribasini metodik fikrlash bilan bog'lash tavsiya etiladi. Talaba o'z partiyasini bajarish bilan birga ijrodagi qiyinchiliklarni aniqlash, mos mashqlar tanlash va mashg'ulot maqsadini tushuntirishni o'rganishi zarur. Bunday vazifalar keyingi pedagogik faoliyatda musiqiy jamoalarni tashkil etish va boshqarish uchun ahamiyatlidir. Dirijyor ishini kuzatish ham jamoaviy muloqot, ko'rsatma berish va natijani baholash usullarini anglashga yo'naltirilishi kerak.

Repertuar tanlashda badiiy qiymat, texnik murakkablik, partiyalar munosabati va talabalar tayyorgarligiga moslik mezonlarini birgalikda qo'llash maqsadga muvofiq. Mashg'ulotlarni bosqichma-bosqich murakkablashtirish aniq ko'nikmalarni rivojlantirish bilan bog'lanishi lozim. Baholashda esa individual ijro sifati bilan birga o'zaro tinglash, ansambl uyg'unligi va jamoaviy mas'uliyat hisobga olinishi taklif etildi. Ushbu mezonlar talabalar uchun tushunarli bo'lishi hamda muntazam qayta aloqa bilan qo'llab-quvvatlanishi zarur.

Taqdim etilgan fikrlar nazariy umumlashtirish va metodik takliflar maqomiga ega. Maqolada orkestr mashg'ulotlarining samaradorligi tajriba orqali tasdiqlanmadi va tarixiy rivojlanishning yangi davrlashtirilishi ishlab chiqilmadi. Keyingi tadqiqotlarda tarixiy manbalarni chuqur tekshirish, muayyan repertuarni tahlil qilish va pedagogik tavsiyalarni amaliy kuzatuvlar asosida baholash talab etiladi. Bunday izlanishlar milliy orkestr ijrochiligi tajribasidan pedagogik oliy ta'limda foydalanishning asoslangan metodik yechimlarini ishlab chiqishga imkon beradi. Ularning natijalari ta'lim mazmuni va amaliy mashg'ulotlarni takomillashtirish uchun qo'llanishi mumkin.

Foydanlanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Tashmatova A. Ijrochilik san'ati tarixi. Toshkent: Musiqi, 2017.
2. Karomatov F. M. Узбекская инструментальная музыка: наследие. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti, 1972.
3. Jabborov A., Begmatov S., Azamova M. O'zbek musiqasi tarixi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.
4. Madrimov B. X. O'zbek musiqa tarixi. Toshkent: Barkamol fayz media, 2018.
5. Kushakova, M., Akhmedov, B., Umarova, D., & Uzakova, U. (2026, July). Intelligent Adaptive Child Safety Interface Using Behavioral Risk Scoring and Machine Learning. Proceedings of the International Conference on Applied Innovations in IT (ICAIIIT).
6. Fitrat A. O'zbek klassik musiqasi va uning tarixi. Toshkent, 1993.

7. Rajabov I. Maqomlar. Toshkent: San'at, 2006.
8. Matyoqubov O. Maqomot. Toshkent: Musiq, 2004.
9. Ibrohimov O. Maqom asoslari. Toshkent: Turon-Iqbol, 2018.
10. Xodjayeve S. Xalq cholg'ularida ijrochilik: nay-qo'shnay sinfida an'anaviy musiqa namunalari. Toshkent: Musiq, 2016.
11. Akbarov I. A. Musiq lug'ati. Toshkent: O'qituvchi, 1997.
12. Qodirov R. G'. Musiq psixologiyasi. Toshkent: Musiq, 2005.
13. Soipova D. Musiq o'qitish nazariyasi va metodikasi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2009.
14. Sharipova G., Xodjayeve Z. Musiq o'qitish metodikasi. Toshkent: NIF MSH, 2020.
15. Sharipova G., Najmekdinov G'. Musiq o'qitish metodikasi praktikumi. Toshkent: Turon-Iqbol, 2014.
16. Sharipova G. M., Asamova D. F., Xodjayeve Z. L. Musiq o'qitish nazariyasi, metodikasi va maktab repertuari. Toshkent, 2014.
17. Ortiqov T. Musiq o'qitish metodikasi. O'quv-uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2010.
18. Xodjayeve B. X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Toshkent: Sano-standart, 2017.
19. Xodjayeve B. X., Choriyev A., Saliyeva Z. Pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi. Toshkent: Iqtisodiyot dunyosi, 2018.
20. Петросянц А. И. Инструментоведение: узбекские народные инструменты. 2-е издание, дополненное и переработанное. Ташкент: Ўқитувчи, 1980.
21. Вызго Т. С. Музыкальные инструменты Средней Азии: исторические очерки. Москва: Музыка, 1980.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №10(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.